

Womhaj Bóh!

Cyklo 53.
31. dez.

Četnik 9.
1899.

Serbske njeđzelske łopjenka.

Wudawaju ƙo kóždy ƙobotu w Eszolerjez knihicziščežerzi w Budyšcinje a ƙu tam dostacž sa sčtwórtlětnu pšchedplatu 40 np.

Njeđzela po hodžoch a lěta kónz.

Móss. 32, 26.

Ja cze njewopusčezju, ƙhiba jo mje požohnujesč.

Lěpšeho dara ja wukhod se stareho a ja nutskhod do noweho lěta, do kotrehož jutje sastupimy, njeznaju, hacž nihdy njewustawazu modlitwu Jakubowu: „Anježe, ja cze njewopusčezju, ƙhiba jo mje požohnujesč.“ Wona ma móz naš prawje mudrych cžinicž i sbóžnemu wumrjecžu a kóždemu dnjej, kóždemu lětej a skóncžnje našchemu žylemu žiwjenju sbóžny kónz spožčicž: „Ja ƙym Boha wot woblicža i woblicžu widžal a moja dušcha je wumožena!“ Sčtóz tak wumrje, sbóžnje wumrje.

Jakub stejesche, jako ƙo tak modlesche, runje kaž my w tutych dnjach pšchi wažnym wotđželenju žiwjenja. Sady njeho ležeishe žušba, wotrocžowski dom, pšched nim kraj jeho wótzow, kraj jeho a jeho luda pšchichoda a Bóh běsche jemu ƙam i nowa ƙlubjenje dał: „Ja ƙym i tobu a cžzu cze swarnowacž, hdžez ty pocžehnjesč; a cžzu tebe jažo pšchijesč do teho kraja. Pšchetož ja nochžu tebe wopusčezicž, hacž ja wšchitko ƙym cžinil, sčtož ƙym tebi rěcžal.“ Ale sčto dha nětko hiščeže pobrachowasche, hdyž běsche Bóh se ƙwojim ƙlubjenjom: „haj“ a Jakub se ƙwojej wěru: „hamjen“ prajil? hdyž cžas pruhowanja jady njeho a kraj ƙlubjenja pšched nim ležeishe? Esau běsche jemu hiščeže i njepšhecželom. Runje rošhorjeny bratr i 400 mužemi ƙo domoj wrócža-

zemu Jakubej napsčecžiwu cžehnje. — Ale fak móže ƙo Jakub Esaua bojecž, hdyž je wjšche njeho wutroba lubowazeho Boha, kotryž běsche runje twjerdu wutrobu Labanowu smjehečžil, a na kotrehož hladajo mohł prajicž: „S mojim Bohom samóžu ja wulke stutki cžinicž, i mojim Bohom samóžu pšches murju stakacž? Ale jow runje teži.

Zahadło hlubje leži: niz Esauowy hněw, ale Jakubowe šle ƙwědomnje jeho bojašneho cžini. Žiwny Bóh je jemu napsčecžiwu stupil a je jemu, dokež cžyšche nětko do ƙlubjeneho kraja saicž ruku na wutrobu položil a i njemu prajil: Cžakaj, cžeho dla ƙy pšhecžiwu ƙwojemu bratrej a tež pšhecžiwu ƙwojemu nanej njesprawny byl? Cžeho dla ƙy jeju i ležnosčžu sjebal, hdyž dyrbjesche wěricž a cžakacž, — cžeho dla ƙy na tajke waschnje žohnowanje ƙlubjenja na ƙo cžahnyl, kotrež dyrbjesche po prawym herbowacž? Cžeho dla ƙy mi prjedy cžinil? Na cžłowjekach ƙo šhrěšcho ƙy ty tola na Bohu ƙamym šhrěščil a město teho, jo by wodacže pntal, ƙy hrěch nětko hižo na wsčě dwazyczi lět na ƙwědomnju wokolo nošyl. Stej směrom a sežin najprjedy sličžbowanje se ƙwojatym Bohom! D, Esauowy hrěch by wsčaf ƙo pšchewinyl a nješl, ale sčto pšchewinje, sčto nježe Boži hněw? Teho dla ƙo Jakub boji, ƙwojeho bratra setkacž. Sčto by cžinil? To, sčtož woprawdže cžini — jo pšched ƙwojim Bohom dele padnje, jemu ƙo wščeje slóscže wusnaje a we sprawněj pofucže praji: „Haj, Anježe, ty mašch prawo, hdyž mje mojeje ƙebicžnosčže a njesprawnosčže dla sbijesč; na tebi ƙamym ƙym hrěščil, ale ja prošcu: Sčtož ƙym cžinil, to pšchitryj! Ty ƙy

tež ke mni wo hnadže rěčal a by šwěrnny w šwojich šlubjenjach; teho šo ja dżeržu a cze njepuščezju, khibo so mje požohnujesch! — A Jakub je šo tak i Bohom bėdžil w tamnej šwjatej nozy a dobył. Rozlamany šam w šwojej nozy, i wuwinjennym bjedrom, ale i wodacžom hrěcha a i měrom w šwědomnju wón i nózneho bėdženja wuńdže a móže nětko strašchny a bjes bojofcže tež cžlowjekam napschecziwo stupicž, pschetož hdyž je Bóh sa njeho, sčtó móže pschecziwo njemu bycž? —

Lnbi bratija a šotry, tež my wobšamknjemy w tych dnjach wotdžěl našeho podrožništwa a cžehnjemy w nowym lěcže do kraja, kotryž hišcže cžěmny psched nami leži, kotryž pať je psches Bože šlubjenje roššwětlenny. Šhodžmy jako podrožnižy w nim a pytajmy w njebjěšach, w kraju šlubjenja, šwoje měšcžanške prawo. To pať je njemóžna wěž, hdyž dyrbi naše šwědomnje hišcže kaž pola Jakuba starých njewodatych hrěchow dla šwój napominazy a khostazy hlóš posbėhnycž; i bojasnej wutrobu bychmy potom našej lóžicžy bjes wodženja na njeměrnym morju wočoło honicž dali. Wobcžezuje-li tebe se stareho lěta hišcže nekajka šlósč abo mašch-li hišcže staru, njewobrocženu wutrobu, wošmjesch-li nješlamanu wolu se stareho lěta do noweho, potom sa šobu cžehnjesch špinadło, kotrež sadžewa, so móhl wješehl do přědka krocžicž, a kotrež twuju, po Bohu šebi žadazu wutrobu k njemu cžehnje. Teho dla cžemy wšchitzy hromadže, přjedy hacž pošledni džen lěta k kónzei dže, šo pruhowacz a pschepytacz, kať i našej šebicžnosčju a šamowolu, i našchim huńwom a šawišcžu, i našej nje-pschecželnosčju a nješcžerpliwosčju, i našej nješprawnosčju a njelubosnosčju steji. Šsmny my w šandžennym lěcže pschibnywali na šnutškownym cžlowjeku a niz jenož na wěcžnosčzi, ale tež njebjěšam bliže pschišchli? Šsmny pokrəcəwali w pošnacžu teho šnješa? Šsmny šo žyle wot hrěcha wšdali, šo bėšche nam hrěch napschecžiwny a nješšmy wjazy se žanej nitku našeje wutroby na nekajkej hrěšchnej pschihilnosčzi wišali? A teho dla šhibujmy šo psched tym šnješom a prošchmy: Wodaj mi moje hrěchi, šo bych wucžičženy byl! Šchtož šym hrěšchil, to pschikryj! ale dżeržmy tež jeho twjerdže sa jeho šlubjenje a prajmy: Ša cze njewopuščezju, khibo so mje požohnujesch. Šnježe, ja žaneje krocžele do noweho lěta njecžinjy, doniž wěšcže njewěm a wot tebe šwědčenje nimam, šo mi žadny njewodaty hrěch wjazy na šwědomnju njeleži, ale šo šym wšchón wot tebe wucžičženy. Ša cze njewopuščezju, doniž mje ty njepožohnujesch a ja šašo pošnje k tebi prajicž njemóžu: Abba, luby Wótče! — Šlaj, hdyž ty pať se šwojim Bohom šandženosčje dla wotrachnujesch, potom móžesch bjes štracha do pschichoda hladacz a hicž, njetrjebasch šo kaž Jakub cžlowjekow bojecz, pschetož, hdyž šo Bohu špodobamy, wón tež cžini, šo šu tež našchi njepšchecželjo i nami špokojom.

Njeprošč pať teho šnješa jenož wo wodacže hrěchow twojeho šandženeho žiwjenja, prošch jeho tež wo cžistu wutrobu a noweho, wěšeho ducha, šo by w nowym lěcže nowy cžlowjek byl! Šwěr šo do teho bėdženja, tež hdy by pschi tym bjedro šo tebi wuwinyło; wostaj šwoju cžělnu móž šady šo, daj šebi šwoju wolu šlamacz, dżerž pať jeho tež sa jeho wěcžnu šwěrnosčž, na kotruž je šo tež sa tebe šwjajal, wupšchestrěj jemu napschecžo ruzy twojeje wěry a praj: Ša cze njepuščezju, khibo so mje požohnujesch a mi dašch cžistu wutrobu a wěšeho ducha, šo by stare šašchło a wšchitko šo nowe šcžinilo! —

W Jakubowym žiwjenju hišcže cžěmne hodžiny pschindžechu. Ale hacž runje psches někotru hlubinu džěšche, wón tola hacž do šwojeho štónčženja štrošchny we wěrye a w towarštwje se šwojim Bohom wosta; pschetož pola šniela bėšche jemu šlónčžko ššhadžalo. Šak wjele bóle móžemy my, kotřiž my pod hodownym šchtomom stejmy, kotrymž je šesuš jako jašne šlónčžko ššhadžal, to našhonicž, — hdyž my šo modlimy kaž Jakub: Šdžež je šesuš šhryštuš i šnješom, tam je džen a krašnišcho! Šdyž tež hluboka šrudoba našchu wutrobu cžišcžezji, my móžemy we wěrye šo bėdžo horje hladacz k temu, kotryž naš khostajo a wucžičžo šrudobu šcžele, šo by šam šwój wobraš w naš pschekrašnił. Šžim dale šchescžijan pschindže, cžim cžezjo šo jemu šupa. Někotra nadžija šo šnicži, někotre žadanje šo njedopjelni, ale jenož, šo bychmy šacžuli, šo šmy tudy žušbnizy a podrožnižy, a šo mamy našch wótžny kraj horkach. — Šcžezjo pať hišcže hacž tajka šrudoba je ta šnješcž, hdyž cžze šo džěšcžu Božemu šesdacž, kaž by Bóh šwoje woblicžo wot njeho wotwobrocžil, šo žyle šastorcžil. Šohož Bóh žohnuje, tón wostanje žohnowany wěcžnje.

Tať cžzemy stare lěto wobšamknycž, šo by nam wone hnadne lěto bylo. Tón šnješ pomhaj nam, bjes njeho my ničjo nješamóžemy. Šamjeń.

Š wobšamknjenju lěta.

Šam. 7. šlaw 12. šch.

Šacž šem je mje tón šnješ šam wotdžil
Ššches šwoju wulku dobrotu,
Še wodnjo, w nozy šo mnu šhodžil
Šwarnowal dušchu i wutrobu.

Šacž šem je Bóh mje wobarnowal
Ššched šhorosčju a nješbožom,
Šacž šem je mi tón šnješ šam pomhal
Ššches štrachi, a mi šdžeržal dom.

Šch pomhaj, wjedž mje Božo šwěrnny
Šež dale w mojim žiwjenju,
Šch, pomhaj mi, šo junu wěrnny
Šom k šesušej nuts počahnu.

E. Šelaš.

Wobraš se šnutškowneho mišionštwa narušcheje šchescžijanškeje žyrkwje.

Wošlowišta šublatnja.

(Šotrəcəowanje a štónčženje.)

Š wotkal šu džecži w tymle wustawje šaměšcžene? Šnajwjetšchi džel wšchěch džecži šu njemandželške džecži i najnižšchich wosšchotow luda. Džecži, w mandželštwje narodžene, pschiwosmu šo do wustawa jenož, hdyž je jich macž šhora abo hdyž je wumrjela a nan telko nima abo njejašluži, šo móhl došku šaplacžicž. Šschinjěke macž šama šwoje džecžo, dha woteda wona i wjetšcha šchcženiški list a šaplacži, hdyž je wšchě powjeseče podala, pjecz rublow. Šapřeje šo wona, šo by třebne powjeseče wustawej podala, abo pschinjěke wona třebne powjeseče a šapiski w šajnglowanym lišcžiku, ma pjeczadwazecži rublow šapoložicž. Džecžo šo potom na mjeno šwjateho, kotremuž je runje džen po protyžy pošwječženy, we wustawowej kapalzy wukšcžezije. Tať cžinja tu tež se wšchěmi džecžimi, wo kotrychž ničtó njewě, cžzeje šu, kotrež šu šo něhdže na hašach abo druhdže jako wupožžene štworjencžka namakale.

Wšchědnje maja šo tu šchtyrčezji, šamo poš šta džecži pschijecž. Šnajwjazy je šo psches pošiziju namakale: wopuščžene ležachu na hašy, a duž šu šo šem pschinjěšle. Šlej, tajke nadeńdesch macžerje mjes cžlowškim narodom! Šmacžerje, kotrež tať šwoje džecži wotbudu, šašhowaja šebi tamne pjecz rublow, kotrež měle we wustawje šaplacžicž, i tym pať šu šo tež na cžab žiwjenja prawa wšdale. šo

bychu hdy jažo něšto wo swojim dźěcju a jeho semskich pucach šhonile.

Šdyž su dźěći sarišane, maja so na měsce wulupac a wot lěčarja wobhladac a pschepytac. Něhdže dwazyczi wot sto su chore, něhdže štyrncze je choroc wot staršeho namrelo, třeczi wot sto su tak bēdne, so njejbu ani 6 puntow czeže.

Tajke dźěći, kotrež maja natkowaze chorocze, dostanu mloko tak dolho i bleški, doniž njejbu wustrowjene, so njebychu psches nje tež dōjki šhorile. S najwjetšej starocju prōzija so lěčarjo, so bychu chorocjam sadžekali, abo je hnydom poddušyli, hdyž so potažu. To pak so pschego nje poradzi.

So wě, 30,000 dźěći njemōže so we wustawje woczahnyć, doniž su wotrošile. Šižo sa něotre mēpazy pschindu dźěći na wšy do jastaranja. W 5000 wšach wokolo Moskwy khowaja so dźěći i wustawa. Burskim žonam su wone i wjetšich stajnje witane, dokelž jim pjenjesh njeju. Lěčarjo maja tele dźěći i najmjenšich šchěcž krocž sa lěto wopytac a sa nimi hladacž.

So bychu so ludžo wo swoje pschijomnižy derje postarali, dha saplaczi so kōždemu sa wopišma, kotrež schulu wulhodžiwšchi dostanje, pjecz hacž do pjatnacze rublow. Po tym, k cžemuž so hōlzy hodža, pschindu k rjemješnikam do wučžby abo k buram na službu. Maja dobru hłowu, mōža tež do Moskowskich rjemješniškich schulow jastupicž. Wustaw stara so na wšch waschnja wo to, so bychu i pschijatych hōdni cžlowjekojo wotrošli. Chzedža žami něšto japocžecž, dha dostanu mlōdži hōlzy 35 a mlōde hōlzy 30 rublow. Šdyž maja myšle so woženicž, dostanu wot knježerstwa 50 rublow.

Pschijate dźěći kōdža do 44 schulow; štyri chorownje jtaraja so sa to, so by so jim šhubjena strowocž jažo wrēcžila. Wustaw stara so wo swoje dźěći a schituje je po mōžnosci a po swojich mozach, doniž njejbu polnoletne. Wjazy hacž wustaw cžini, drje so i czežka cžinicž hodži. Wjazy dylži 3,000,000 hr. placzi šnutskowne, wjazy dylži 2,000,000 hr. šwontkowne šarjadnistwo sa lěto; to je hromadže wjazy dylži 5,000,000 hrinow!

Wustupmy nětko jažo i cžichiny tuteho šwēdka wulkeho Katarinineho cžaža do hōlka a ropota wulkeho města. Sawēcže — dwoje cžucža so w twojej wutrobje wunurja. Pschijōšnawanje nadobneho šmyšljenja a šchescžijanskeje lubocže wojuja we tebi i myšlemi dwēlowanja. Ty njetrjebajš swoju wutrobu pschitrycž psched tutymi wulkimi, cžlowjestwo wobšbožazymi štkami; — a tola!? Wot wustawoweho wjednika su traž šhonil, so su něotre maczerje sa wōšom lēt žamo džešacž dźěći žem pschijehle; so so wot sto žōnskich jenož dwazeczi wo swoje dźěcjo posdžišcho postara. Wōn so i hōrkim šdychnjenjom wušaže, so je do hlubinow cžlowškich hrošnosčow pohladač.

Njeje temu tak, so nje pōcžiwocž roscže, hdyž kōždy lōhki ptacž žnaje, so mōže so wšcheho jastaranja a wšcheho samolwjenja wšdacž? Pola naž so něotra hōlcžla psched hrēchom wukhowa, dokelž ju starocž sa a wo swoje dźěcjo wottrašchi. Wone šnaja, so je so wo jich mjeno stalo, so su sa wšchōn pschichod i hōrkim brēmjenjom wobcžezene.

A dale. Pohladajmy na tych, kotřiž i tutych kublānjow wuindu a do cžlowjestwa jastupja. Powjescže wo nimi su jara wšchelake. Šapiski na krutych podložkach (— štatistika —) rēcža hrōšbnu, krutu, šuromu wēnosč, kotraž njeje powołana, naž šwješelicž. Čži, kotřiž su i tajkich kublānjow wuškile, pjelnja jastwa a bludnižy i wjazy dylži 50%. 10% škōnczi swoje žiwjenje i tym, so žebi žami žiwjenje wōsmu; dalšche 15% su wopižy. 5% škōnczi i tym, so njeje žaneho hōdneho žiwjenšeho powołanja namatato. A jenož dwazecž so sto cžlowjekow su nětak hōdni živi.

Wo dźěcžoch tutych dwazecžoch wukhowanych cžlowjekow nje powjedaja nam šapiski wjele šwješelazeho a dopokajaja, sa nje pōcžiwocž a nje pōcžinč cžasto jedyn norod pschecžiči a so potom i nowa wunuri. — A tola: tež jenož dwazecžoch wukhowacž, je šchescžijanskeje lubocže hōdne!

Šchtō njeby so tu tež dopomnil, šhto naž Bōh we wobšamtnjenju swojich džešacž šanjow wučži?!

— R ó n z ! —

Podal A. Sommer.

Wšchelake i bliska a i daloka.

— 1. januara japocžnjemy pišacž 1900. Wjele wurēcžowanja a pišanja je so wo tym mēlo, hacž so i 1. januarom 1900 nowe lēštotetk japocžnje, abo hakle 1901. Dokladnje so ta wēž ros-

šudžicž nje hōdži; tak wjele je wēste, so ludžom i 1. januarom, hdyž japocžnu nowu licžbu 1900 pišacž, wāžnosč pschemēnjenja do pomjatka a na myšle pschindže. Wšchnosč toho dla tež nowe lēto powšchitkownje jako japocžatk noweho lēštotetka wobhladuje. Duž je tež konsistorštw napominalo, so by so w Božich domach pak pschichodnu nje dželu abo nowe lēto na tōn wāžny pschestup do 1900 špomnilo.

— Šdyž so nowe lēto bliži, my lubych Šserbow hišcže juntrōcž napominamy, so njebychu žebi žanu druhu protyku, hacž našču žerbšku protyku kupili. Wjele nēmskich protykw so pošticžuje, kiž nicžo wuškne njejbu a tež na našču žerbšku potriebnosč nje dživaja. Šserbšta protyka je sa Šserbow špišana, duž šklušča tež do kōždeho žerbšeho doma. Wona je dostacž pola knješa Šsmolerja w Budyšchinje a tež we wšchch pschedawatnjach „Šserb. Nowin“ na wšach.

Pomhaj Bōh k nowemu lētu.

Pomhaj Bōh, wam dženža praju
Lubi, žerbšy pschecželjo,
Wšchitkim, kiž mje w Šserbach šnaju,
Moji šwērm cžitarjo.

Sa wam pscheju k nowom' lētu
Šbože, mēr a jednotu,
Sa kōždy dom, kudu hētu
Čžescž a štrowocž wobštajnu.

Bōh waž žohnuj w wšchēdnym džēle!
Daj Bōh, šchtož wam trēbne je,
Na dušchi, na waschim cžēle,
Boži mēr pak wobštajnje.

Pschemodž waž tež Boža hnada,
Nječ Bōh pomha wšchudžom wam,
Šdžez Bōh njeje, tam wšcho pada,
Bōh je jenož šwētko žam.

Bōh waž šwarnuj psched wšchej šchodu,
Wotwobrodž wšchē nješbože,
Psched wōhnjom a wulkej wodu,
Šacžēr wšchitke chorocže.

Bōh wam šwarnuj wasche pola,
Žohnuj wasche šwy wšchē,
So byšcže, hdyž Boža wola,
Šažo mēli rjane žnē!

Božo, tež we nowym lēcže,
Žohnuj žyrtej, wōšadu,
Nječ so tvoje šłowo šwjeczi
S twojej bōjškej cžistocžu.

Žohnuj šlužownikow w žyrkwjach
Žohnuj dušche pastyrjow,
Žohnuj wučžerjow we schulach,
Kōškwētl wšchitkich schulerjow!

Našch lud žerbški kōnui i hnadu,
Šdžerž rēcž našču žerbški nam,
Štej jom' k pomozy a i radu
Žohnuj, wōšbožuj jōn žam!

Žohnuj nam tež našchoh' krala,
Žohnuj jeho žyly dom,
Šdžerž nam našch kraj i bliska, i dala,
So mēr mēli i wješelom.

Nētko pak waž tež šcže prošču,
Moji lubi cžitarjo,
Sa waž proštwy k Bohu noschu,
Wōštančže mi pschecželjo!

Pschijjedžcže mi w nowym lēcže
Wjele nowych pschecželow,
W bohatej kaž w khidej hēcže
Lubych šwērných cžitarjow.

Pomhaj Bōh wam pošticžuje,
Šrēdku šrijōdki i biblije,
S kotrychž so wam wukladuje,
A waschej wēcžnej šbōžnosci.

Dale macze powjedanczta,
Druhdy kherlusch pschypóda,
Bobozne tež rospomnjeńcztka,
Wschelke i bliska, i daloka.

To je tola rjenje wěcze,
Ze tež tuni teho dla,
Njech ho cžita na wřach, w měsce,
Najshudichim ho darmo da.

Duž dha nětk we Božim mjeni
Nowe lěto sapocžmy,
Budźce Bohu poruczeni,
Hacž jaž' lěto stónčimy.

Bjes tym cžahom pať njech kčěje:
Wěra, lubość, nadźija,
Njech wam wasch pucž wupyschuje.
Hacž ho nasch khód dokonja.

E. Helaf.

Pucžowanje po Božim pišmje

abo

fajke myšle nakhadžach, Bože słowo cžitajo.

Podawa hwěrnny cžitar „Bomhaj Bóh-a“.

I. knihi Mójšahowe.

Mójšah wuczi w hwojich přemich knihach — tak piša Luther — tak hu wschě stworjenja stworjene, a — sčtož je přenja pschicžina jeho pižanja — i wotkal staj hrěch a hmjercz pschichłoj, mjenujzj psches Nadamowy pad a psches cžertowu ležnosć. Ale bórny po tym, doniž hišče Mójšahowy jakoň pschidžje, wuczi wón, i wotkal ma pomoz pschicž, so by hrěch a hmjercz sahnała, mjenujzj ani psches jakoň, ani psches cžłowiki skutk, dokelž jakoň hišče njeběšče, ale psches žónište hymjo, psches Schrysta Jesuša, Hadamej a Habrahamej pschypowjedaneho; so by ho tak wěra wot spocžatka Božeho pižma stajnje a pschczo khwalila nad wschěmi skutkami, jakoňjom a sažlužbu. Tak maja přenje knihi Mójšahowe nimale jenož pschikłady wěry a njewěry, a fajke plody nježetej wěra a njewěra, a tak hu wone nimale ewangelste knihi.

1. sta w.

I. 1. a 2. sčtucžka. W lišče Hebrejskim pižanym (11, 3) nadenidžesch słowa: Psches wěru pójnajemy, so je hwět psches Bože słowo dokonjany, a so wschitko, sčtož widžimy, je i nicžeho scžinjene. — S nicžeho njenastanje pod ruku stworjenja do wschěje wěcžnosće nicžo; to je majestetiske prawo hameho jenicžkeho Boha, so i nicžeho něsčto stwori.

Nascha herbika biblija piša drje tu w 1. sčtucžzy, kaž tež w scženju hwj. Jana 1, 1 „w spocžatku“, a tola by lepje bylo, hdy by mēla tu rosdžěl; tu rěči ho wo cžahnym sapocžatku i rosdžělenju wot tamneho „na sapocžatk w scž. hwj. Jana 1, 1, hdyž wo wěcžnosći rěči.

Póda semje je Bóh tež njebješa stworił, niz tamnu módrinu, i hmeždami wječor pořbytu, na kotrejž měšacžl-pastyr hwoje stableschto paše, ale wschón tamny hwět, cžłowjekej njewidomny i Božimi jandželemi, w dospołnej hotowosći a rjanošći. Hdyž pschirunasch 5. ku. Mójšaha 10, 14; 33, 26; psalm 68, 34, dha pójnaješch, so wojnamjenjesche słowo „njebješa“ sa ižraelskeho cžłowjeka niz jenož tamne njebo, semju wobdawaze, kotrejž je na 2. a 4. džen i Božim skutkom nastalo.

Pusta a próidna běšče semja, njemějesche ani formy, njeběšče ani kmana, so mohło něfajke byče na nej pschewyacz, a cžma běšče nad hlubokošći, nad wodami, kotrejž hrubu semju wobdawachu: ale Boži duch slětowasche nad wodami, so by tym a semi hamej mozy žiwjenja idžělil a tak woboje na Bože stworicželste słowo pschihotowal.

To je podobijna hwjateje kschćenizy, hdyž ho cžłowjek runje tak i wody a i ducha narodži, kaž tu semski hwět.

Kak dolho měješe semja tajta khaotiska (bješe wschěho porjadka) byč, a sčto je ho mjes tym nutška w nej pscheměnił, ho nam njepraji; tu maja wědomosće hwoje polo, so bychu hwoje woprawdžite a niz jenož po sdacžu krute wupłody hwojeho hlědženja je hwědeženjom Božeho słowa hjednocžile, a wo to prořymy stajnje nježelu w powšchitkownej zyrkwinskej modlitwje.

Wny tež njeshonimy, sčto je ho mjes tym w njebjeskim hwěcže mjes jandželemi podalo. Najskeršcho je ho mjes tutym spocžatkom a tamnym druhim stworjenjom semje (sčt. 3.—25.), hdyž Bóh semju sa jeje pschichodneho knjesa, cžłowjeka, pschihotuje, padjenje cžerta a jeho jandželow stalo.

II. 3.—25. sčtucžka. Bóh dženšče — rěčesche —, a to ho sta. Rěčisich, dha njewišch hwoje myšle, hdyž Bóh stwori, dha staji wón hwoje bójste myšle wo hwěcže do skutka a tak je stworjenje hwěta skutk, po wschěj hwobodnosći ducha hameho dokonjany.

Bóh stwori na přeni džen hwětlo, kotrejž běšče tak rjane a dospołne, so ho ham njesarjekuje, so by ho po nim mjenowal: Sswětłosć je jeho drašta (psalm 104, 2); Bóh je hwětlo (1. list hwj. Jana 1, 5).

Tež wědomosć je pschipójnała, so je hwětlo jako tajke hižo do hlóncžka na hwěcže bylo, so je hlóncžto jenož noschěč hwěta.

A bu wječor a bu rano, přeni džen. — Boži lud je po wschěm starym sčonju tele waschuje wobthowal, so ho džen stajnje i wječorom sapocžina. Židam je ho kóždy nowy džen i khowanjom hlóncžka na přjedawšchim dnju sapočal, niz pať hagle wo hřjedž nozy w dwanacžich hodžinach. Naschi židža ho teho waschija wjazj nježerža. Pschidžesch pať do pólskich ston, hdyž ho židža kaž doma cžuja, dha njelkafsch wot pjatka wječor, hdyž je ho hlónczo sthowalo, hacž do hameho cžaha robotu, žaneho Žida na želesnizy. Tehdy hwjećzi wón hišče dženka hwój habbath.

(Pochražowanje.)

Něsčto i rospominanju.

Něhdy běšče žónsta do wulkeho hrěcha padnyła a cžinjesch hēbi cžěžte myšle, so jej wschón trošcht spadowasche. Hdyž hēbi na hūdny džen pomyšli, bojesche ho helsteho wóhny; hdyž hēbi na njebješa pomyšli, praji hēbi: Sa hrěschniza tam nuts njelkuscham. Hdyž hēbi na Schrystuhowe cžerpjenje myšlesche, praji hēbi: Haj, jeho krej hym i nohomaj teptala. Jako pať hody klyšesche, tak je ho tón knjes Jesuš runje teho dla džěcžo scžinił, so by najcha wutroba wjedžala, so móžemy i nim rěčecž kaž i džěcžom — ho wona jažo šhraba a hēbi noweje nadžije nadoby.

Na nowe lěto!

Sastupjo do noweho lěta wupraji redaktor wschitkim lubym cžitarjam a pscheczalam naschcho kopyena wutrobny džal a prořy, so bychu tež w nowym lěcže nasch naboženški cžahopik podpjerali, kotryž chze naschim lubym Sserbam byč domjaze natwarjenje a duchowne wolschewjaze cžitanje wožebje sa nježelstki džen. Wožebity džal praji ho knjesej wučerzej Sommerej w Budyschinje a knjesej Helafej w Nješkwačidle sa hwěrne podpjeranje i pschinoschlami do naschcho cžahopija. Bóh luby Knjes chžyl mitosćiwje tež dale nad nasche džeto hwoju ruku džeržecž.

W Budyschinku, džen 1. januara 1900.

J. Gólcž, farar.

Dobrowólne kmilne dary sa wbohe hlódnje džěczi w Afrizy w Sserbach nawdate:

Dotal nahromadžene: 2572 hr. 71 np.

Wot Schwaczanskich schulskich džěczi 101 = 71 =
N. N. i Budyschinka 2 = — =

Hromadže: 2676 hr. 42 np.

W mjenje wobohich hlódnnych džěczi praji džal

Gólcž, redaktor.

„Bomhaj Bóh“ njeje jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wschěch pschewawarňjach „Sserb. Nowin“ na wřach a w Budyschinje, dostacž. Na sčtwórcž lěta placzi wón 40 np., jenotliwe cžibla ho sa 4 np. pschedawaju.